

Sygn. akt **IC 2505/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Płocku Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Renata Szatkowska

Protokolant: Damian Szychta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 kwietnia 2017r.

sprawy z powództwa **Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W.**

przeciwko **A. A.**

o **zapłatę**

1. zasądza od A. A. na rzecz Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 156.069,79 zł (sto pięćdziesiąt sześć tysięcy sześćdziesiąt dziewięć złotych siedemdziesiąt dziewięć groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 8 kwietnia 2011r. do dnia 31 grudnia 2015r. i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. nadaje wyrokowi w pkt 1 rygor natychmiastowej wykonalności co do kwoty 40.000 zł (czterdzieści tysięcy złotych);
4. zasądza od A. A. na rzecz Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 11.388 zł (jedenaście tysięcy trzysta osiemdziesiąt osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
5. nakazuje pobrać od A. A. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Płocku kwotę 4.966,72 zł (cztery tysiące dziewięćset sześćdziesiąt sześć złotych siedemdziesiąt dwa grosze) tytułem zwrotu wydatków,
6. nakazuje pobrać od Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Płocku kwotę 1.655,57 zł (jeden tysiąc sześćset pięćdziesiąt pięć złotych pięćdziesiąt siedem groszy) tytułem zwrotu wydatków.

IC 2505/13

UZASADNIENIE

Towarzystwo (...) S.A. w W. wystąpiło przeciwko A. A. o zapłatę kwoty 207.447,76 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 8 kwietnia 2011r. do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu. W uzasadnieniu powód wskazał, iż powyższe kwoty wypłacił poszkodowanym w wypadku drogowym, spowodowanym przez A. A. w stanie nietrzeźwości.

Pozwany (k. 118) uznał powództwo do kwoty 40.000 zł, w pozostałej części wniósł o jego oddalenie; wskazał, iż roszczenie powyżej kwoty 40.000 zł jest wygórowane. Wniósł o rozłożenie uznanej kwoty na raty w wysokości po 200 zł miesięcznie. W piśmie procesowym z dnia 14 kwietnia 2014r. (k. 127) zgłosił wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych lekarzy na okoliczność intensywności i czasu trwania dolegliwości, związanych z obrażeniami A. M., doznanych na skutek wypadku drogowego. W piśmie z dnia 9 marca 2015r. (k. 203) wskazał, iż uznaje roszczenie z

tytułu zadośćuczynienia i odszkodowania dla A. M. i J. M. w łącznej kwocie 40.000 zł, wniósł o rozłożenie powyższej kwoty na raty w wysokości po 500 zł miesięcznie.

Powód nie wyraził zgody na zaproponowane warunki (k. 208).

W piśmie z dnia 10 kwietnia 2014r. (k. 124) powód wskazał, iż na kwotę dochodzonego roszczenia składają się następujące pozycje :

- 65.000 zł wypłacone A. M. z tytułu zadośćuczynienia,
- 2.347,76 zł wypłacone A. M. z tytułu udokumentowanych kosztów leczenia,
- 2.400 zł wypłacone A. M. z tytułu kosztów opieki osób trzecich,
- 135.000 zł wypłacone A. M. z tytułu dalszego zadośćuczynienia,
- 1.500 zł wypłacone J. M. z tytułu zadośćuczynienia,
- 2.500 zł wypłacone J. M. z tytułu dalszego zadośćuczynienia.

Powód wskazał, iż łącznie wypłacił kwotę 208.747,76 zł, a ponieważ pozwany zapłacił łącznie 1.300 zł na konto należności, pozostaje do zapłaty 207.447,76 zł.

Na rozprawie w dniu 23 lutego 2015r. pozwany podał, iż kwestionuje jedynie wysokość zadośćuczynienia dla A. M. jako wygórowanego, innych świadczeń, wypłaconych poszkodowanym, nie kwestionuje.

Sąd ustalił, co następuje:

A. A. w dniu 3 września 2009r. w miejscowości M. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, iż kierując w stanie nietrzeźwości samochodem osobowym, nie zachował należytej ostrożności poprzez nienależytą obserwację drogi oraz zjeżdżając do lewej krawędzi jezdni dwukierunkowej, w wyniku czego uderzył prawidłowo poruszającą się w tym samym kierunku A. M. wraz z siedzącym w spacerowym wózku małoletnim, J. M., co spowodowało, że A. M. doznała rany powłok miękkich okolicy potylicznej, rany okolicy czołowej po stronie lewej ze złamaniem blaszki zewnętrznej kości czołowej, uszkodzenia kręgosłupa szyjnego w postaci złamania C2 i zwichnięcia na poziomie C2-C3, złamania żebra I-go po stronie prawej, złamania łopatki lewej, stłuczenia przykręgosłupowych partii płata górnego płuca lewego, złamania kości ramiennej lewej, rany dartej uda prawego, zwichnięcia III, IV, V kości śródstopia lewego ze złamaniem kości łódkowatej, wielomiejscowego stłuczenia powłok miękkich manifestującego się zasinieniami, wielomiejscowych otarć naskórka kończyn dolnych. Za ten czyn skazany został przez Sąd Rejonowy w Gostyninie wyrokiem z dnia 25 lutego 2011r. w sprawie II K 716/10 na karę łączną pozbawienia wolności 2 lat oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 5 lat. Sąd ustalił, iż A. A. prowadził samochód w stanie nietrzeźwości – nie mniej, niż 1,19 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, ponadto zbiegł on z miejsca zdarzenia. Wyrok jest prawomocny (v. wyrok Sądu Rejonowego w Gostyninie z dnia 25 lutego 2011r. k. 448-449, k. 456- 459 akt sprawy II K 716/10).

W toku dochodzenia dopuszczono dowód z opinii lekarza na okoliczność doznanych na skutek wypadku przez A. M. i jej syna obrażeń ciała; biegły stwierdził, iż J. M. doznał licznych podbiegnięć krwawych głowy, klatki piersiowej brzucha i pleców, a A. M. doznała rany powłok miękkich okolicy potylicznej, rany okolicy czołowej po stronie lewej ze złamaniem blaszki zewnętrznej kości czołowej, uszkodzenia kręgosłupa szyjnego w postaci złamania C2 i zwichnięcia na poziomie C2-C3, złamania żebra I-go po stronie prawej, złamania łopatki lewej, stłuczenia przykręgosłupowych partii płata górnego płuca lewego, złamania kości ramiennej lewej, rany dartej uda prawego, zwichnięcia III, IV, V kości śródstopia lewego ze złamaniem kości łódkowatej, wielomiejscowego stłuczenia powłok miękkich manifestującego się zasinieniami, wielomiejscowych otarć naskórka kończyn dolnych. (v. opinie biegłych k. 104, k. 160 akt sprawy II K 716/10).

Po potrąceniu A. M. i jej syna, A. A. uciekł z miejsca zdarzenia. Dziecko samo wróciło do domu, było przestraszone, nie mogło nic powiedzieć, ze strachu załatwiło się w majtki. Mąż A. M. poszedł jej szukać, znalazł ją w polu, ok. 15 metrów od drogi, była przytomna, jęczała, nie była w stanie nic powiedzieć. D. M. zawiadomił pogotowie (v. zeznania D. M. protokół rozprawy k. 177 czas nagrania od 00:33:28 do 00:39:27).

Zespół ratownictwa medycznego stwierdził na miejscu zdarzenia, iż A. M. była w płytkim kontakcie logiczno- słownym, wyziębiona, na granicy wydolności oddechowo- krążeniowej, we wstrząsie, zgłaszała dolegliwości bólowe lewego ramienia, głowy i stopy lewej (v. dokumentacja Zespołu Ratownictwa Medycznego k. 147 – 149 akt sprawy II K 716/10).

A. M. przewieziona została do Wojewódzkiego Szpitala (...) w P.. Na oddziale ratunkowym konsultowana była przez chirurga i neurochirurga. Badanie tomograficzne głowy ujawniło ubytek tkanek miękkich okolicy czołowej, drążący do kości, z oderwaniem drobnego fragmentu kostnego z blaszki zewnętrznej kości czołowej oraz złamanie drugiego kręgu szyjnego w obrębie nasad i wyrostków poprzecznych obustronnie ze szczelinami złamania przechodzącymi przez otwory wyrostków poprzecznych, podwichnięcia na poziomie C2 – C3, TK klatki piersiowej i jamy brzusznej wykazało ślady odmy opłucnej, zagęszczenie miąższowe w partiach przykręgosłupowych płata górnego lewego (stłuczenie), złamanie żebra I-go po stronie prawej, złamanie łopatki lewej. W oddziale urazowo- ortopedycznym przeprowadzono zabieg operacyjny złamania kości ramiennej lewej, założono klamrę wyciągową za czaszkę. Lekarze rozważali konieczność amputacji uszkodzonej kończyny dolnej (v. dokumentacja leczenia A. M. z Wojewódzkiego Szpitala (...) w P. k. 24-25 akt spraw I C 32/11 Sądu Okręgowego w Łodzi, k. 75-78, zeznania D. M. protokół rozprawy k. 178 czas nagrania od 00:44:53 do 00:50:38).

W dniu 7 września 2009r. pacjentka skierowana została do Centrum (...) w K.. Dopiero w K. odzyskała przytomność, czuła ból w nodze, w ręce, nie mogła wstawać z łóżka, nawet do łazienki przez pierwsze dwa tygodnie. Otworzyła się jej rana na udzie, wycinano martwe tkanki, czyszczono ranę, podawano leki przeciwbólowe. Przeprowadzono u niej zabieg operacyjny, polegający na usunięciu uszkodzonego dysku C2- C3 i stabilizacji płytą szyjną kręgów C2, C3 i C4, następnie zastosowano leczenie zachowawcze – rehabilitację. W dniu 22 września 2009r. przeprowadzono kolejny zabieg operacyjny, polegający na repozycji i zespoleniu złamania kości łódkowatej oraz nastawieniu stawów międzyklinowych śródstopia drutami Kirschnera, założono gips podudziowy. Po tym, jak pozwolono jej wstawać z łóżka, poruszała się na wózku inwalidzkim. 2 października 2009r. A. M. wypisana została do domu z zaleceniem prowadzenia fotelowego trybu życia, przyjmowania leku C., zmiany opatrunków i kontroli ambulatoryjnej. 2-3 tygodnie po opuszczeniu szpitala (...) mogła poruszać się o kulach (v. dokumentacja leczenia A. M. z Centrum (...) k. 26- 81 akt spraw I C 32/11 Sądu Okręgowego w Łodzi, k. 53-74, k. 79-81, zeznania świadka, A. M. protokół rozprawy k. 175 czas nagrania od 00:08:12 do 00:17:05, zeznania D. M. protokół rozprawy k. 177 czas nagrania od 00:49:04 do 00:53:14).

Po opuszczeniu szpitala w K. A. M. zamieszkała z rodziną u swojej mamy, gdyż wymagała opieki, a mąż pracował w delegacji. Przez kilka miesięcy mama robiła jej zastrzyki przeciwzakrzepowe, zmieniała opatrunki, pomagała jej ubrać się, umyć, wyjść do łazienki, przygotować posiłki. Jak już mogła poruszać się o kulach, to sama się ubierała, myła na siedząco, ale domem nadal nie mogła się zajmować jeszcze pół roku po wypadku (v. zeznania świadka, A. M. protokół rozprawy k. 176 czas nagrania od 00:25:41 do 00:28:18, zeznania D. M. protokół rozprawy k. 179 czas nagrania od 00:53:14 do 00:56:14).

W dniu 15 października 2009r. zdjęto szwy ze stopy, wyłęczkowano ranę uda prawego i założono opatrunki. Na kolejnym badaniu kontrolnym, 22 października 2009r., badanie radiologiczne stopy wykazało znaczny zrost; zmieniono wówczas gips, zlecono ćwiczenia i zalecono badania kontrolne. W dniu 27 października 2009r. badanie radiologiczne kręgosłupa szyjnego wykazało dobre jego ustawienie, odnotowano, iż pacjentka czuje się dobrze, bez neuralgii. W dniu 12 listopada 2009r. zdjęto gips z kończyny dolnej lewej, badanie wykazało postępujący zrost, odnotowano gojenie rany uda lewego, zlecono wkładki ortopedyczne, zalecono zabieg usunięcia drutów Kirschnera. W

dniu 17 grudnia i 22 grudnia 2009r. A. M. była badana na kolejnych wizytach kontrolnych (v. dokumentacja leczenia A. M. z Centrum (...) k. 33-39, k. 53- 74).

Kolejny raz A. M. przebywała w Centrum (...) w okresie 20 styczeń 2010- 25 styczeń 2010; usunięto wówczas operacyjnie druty K. ze stopy lewej oraz śruby, zalecono zmianę opatrunków, chodzenie z pełnym obciążeniem operowanej kończyny, przyjmowanie leku C., kontrolę w celu zdjęcia szwów. Na następnych wizytach kontrolnych zdjęto szwy, zmieniano opatrunki (v. dokumentacja leczenia A. M. z Centrum (...) k. 30-37).

A. M. przyjmowała leki przeciwbólowe i przeciwzakrzepowe przez 4-6 miesięcy po opuszczeniu szpitala w październiku 2009r. Leczenie w K. zakończyła ok. marca 2010r. (v. zeznania świadka, A. M. protokół rozprawy k. 175 czas nagrania od 00:17:05 do 00:19:36).

J. M. przebywał w Wojewódzkim Szpitalu (...) w P. w dniach od 4 do 9 września 2009r., narzekał, że boli go brzuch, noga. Rozpoznano u niego powierzchowne obrażenia ciała, nie stwierdzono głębszych obrażeń, zastosowano zachowawczo leki : glukozę, paracetamol, calcium, ruthinacę, przeprowadzono mu szereg badań z krwi, moczu, usg brzucha, RTG czaszki, konsultację okulistyczną, wypisano go do domu w stanie ogólnym dobrym (v. dokumentacja leczenia J. M. Wojewódzkiego Szpitala (...) w P. k. 83-84 akt spraw I C 32/11 Sądu Okręgowego w Łodzi, zeznania daniela M. protokół rozprawy k. 177 czas nagrania od 00:38:13 do 00:42:57).

A. M. poniosła koszty dojazdów na leczenie, koszty zakupu leków i materiałów medycznych w kwocie 250,79 zł, w tym leki, orteza czaszkowa, orteza półgorsetowa, kołnierz stabilizujący (v. rachunki k. 82- 90).

Ubezpieczycielem sprawcy wypadku w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych było w dacie szkody (...) S.A. w W. (v. polisa ubezpieczenia oc k. 48).

Pismem z dnia 4 grudnia 2009r. A. M. wezwała ubezpieczyciela do zapłaty z tytułu wypadku w dniu 3 września 2009r. : kwoty 1.080,41 zł tytułem szkody majątkowej (dojazdy do szpitala- 829,62 zł, sprzęt medyczny- 250,79 zł), kwoty 150.000 zł jako zaliczki na poczet zadośćuczynienia, kwoty 3.186 zł tytułem zwrotu kosztów opieki osób trzecich za okres od 2 października 2009r. do 30.11.2009r. (opieka po 6 godzin dziennie po 9 zł za godzinę), kwoty 810 zł miesięcznie tytułem renty na zwiększone potrzeby, związane z opieką osoby trzeciej za okres od 1 grudnia 2009r. po 3 godziny dziennie, 9 zł za godzinę opieki, począwszy od grudnia 2009r. (v. wezwanie do zapłaty k. 85-91 akt I C 32/11).

W opinii lekarskiej z dnia 21 grudnia 2009r., sporządzonej na zlecenie ubezpieczyciela, specjalista chirurg stwierdził, iż poszkodowana porusza się przy użyciu kul, w kołnierzu szyjnym i oczekuje na rehabilitację, iż na skutek wypadku A. M. doznała trwałego, 30% uszczerbku na zdrowiu i utraciła pełną zdolność do pracy; ponadto uznał, iż w okresie po leczeniu szpitalnym, tj. od 2 października 2009r. do 30 listopada 2009r. wymagała opieki osoby trzeciej w wymiarze 4 godzin dziennie . Lekarz ten uznał, iż na skutek wypadku J. M. nie doznał trwałych następstw urazu (v. opinia medyczna lekarza chirurga k. 92 -96 akt sprawy I C 32/11 SO w Łodzi, k. 50, k. 51).

Pismem z dnia 5 stycznia 2010r. ubezpieczyciel poinformował poszkodowanych o przyznaniu im świadczeń z tytułu wypadku w dniu 3 września 2009r. : dla A. M. w kwocie 24.000 zł tytułem zadośćuczynienia i w kwocie 2.169,79 zł tytułem zwrotu wydatków na leczenie i opiekę osób trzecich, w tym 1.200 zł za opiekę osób trzecich po 5 zł za godzinę za okres 2.10.2009r.- 30.11.2009r. po 4 godziny dziennie, 250,79 zł za sprzęt medyczny (25,79 zł + 200 zł + 25 zł), 719 zł za dojazdy- za 2.640 km, licząc zużycie paliwa 6,5 l na 100 km, po 4,19 zł za litr), dla J. M. w kwocie 800 zł tytułem zadośćuczynienia (v. pismo ubezpieczyciela k. 97-100 akt I C 32/11, k. 49). Następnie w dniu 20 stycznia 2010r. powód przyznał dodatkowo A. M. kwotę 177,97 zł z tytułu zwrotu wydatków na leczenie, z tym, że nie wskazano za co konkretnie przyznano to odszkodowanie (v. pismo powoda k. 40).

W toku rozpoznania odwołania poszkodowanej, ubezpieczyciel zlecił kolejne opinie na temat stanu jej zdrowia; w opinii lekarskiej z dnia 15 kwietnia 2010r., chirurg stwierdził, iż A. M. utraciła zdolności do pracy, doznała trwałego 56 % uszczerbku na zdrowiu, zaś neurolog stwierdził 30% trwały uszczerbek na zdrowiu (v. opinie lekarskie k. 111-114 akt I C 32/11). Po ponownym rozpatrzeniu wniosku poszkodowanych o wypłatę świadczeń, (...) przyznało J. M. w

marcu 2010r. dodatkowe zadośćuczynienie w kwocie 700 zł, zaś A. M. w dniu 19 maja 2010r. dalsze zadośćuczynienie w kwocie 41.000 zł oraz zwrot kosztów opieki osoby trzeciej w wysokości 1.200 zł, tj. 600 zł dodatkowo za okres od 2.10.2009r. do 30 listopada 2009r. za 2 godziny dziennie, po 5 zł za godzinę, a także 600 zł kolejny za okres, czyli od 1 grudnia 2009r. do 31 stycznia 2010r. za 2 godziny dziennie, po 5 zł za godzinę (v. pismo powoda k. 115-116 akt I C 32/11, k. 27, k. 100).

A. M. pozwem z dnia 23 grudnia 2010r. wystąpiła do Sądu Okręgowego w Łodzi o zasądzenie od (...) S.A. w W., jako ubezpieczyciela sprawcy wypadku z tytułu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, o zapłatę zadośćuczynienia w kwocie 135.000 zł i renty na zwiększone potrzeby w kwocie po 500 zł miesięcznie oraz renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w kwocie po 500 zł miesięcznie, w związku ze skutkami wypadku z dnia 3 września 2009r. Tym samym pozwem małoletni J. M. domagał się zasądzenia od ubezpieczyciela kwoty 3.500 zł tytułem zadośćuczynienia (v. pozew k. 2-15 akt sprawy SO w Łodzi I C 32/11).

W odpowiedzi na pozew w sprawie I C 32/11 pozwany wniósł o oddalenie powództwa; wskazał, iż nie kwestionuje swojej odpowiedzialności cywilnej za szkodę, przyznał, że sprawca wypadku był ubezpieczony u niego w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Podał, iż na podstawie dokumentacji medycznej ustalił u poszkodowanej 86% uszczerbek na zdrowiu i uznał, iż wypłacona kwota zadośćuczynienia łącznie 65.000 zł i odszkodowanie są adekwatne do rodzaju i rozmiaru obrażeń i poniesionej szkody, a poszkodowana nie wykazała, by doszło u niej do częściowej utraty zdolności do pracy, a także, by zwiększyły się jej potrzeby (v. odpowiedź na pozew k. 128 – 135 akt I C 32/11).

W dniu 25 lutego 2011r. A. M. zawarła z (...) S.A. w W., ugodę w sprawie I C 32/11, mocą której (...) zobowiązało się wypłacić w terminie 14 dni na rzecz :

- J. M. zadośćuczynienie w kwocie 2.500 zł,

- A. M. zadośćuczynienie w kwocie 135.000 zł oraz koszty procesu : 3.762,50 zł(1/2 opłaty od pozwu) i 3.600 zł (koszty zastępstwa procesowego).

Powodowie oświadczyli, iż niniejsza ugoda wyczerpuje wszelkie ich roszczenia związane ze zdarzeniem w dniu 3 września 2009r. i zrzekają się na przyszłość wszelkich dalszych roszczeń, w tym również w zakresie renty.

Postanowieniem z dnia 25 lutego 2011r. postępowanie w sprawie I C 32/11 zostało umorzone wobec zawarcia ugody (v. ugoda i postanowienie o umorzeniu postępowania k. 157-160 akt I C 32/11).

Pismem z dnia 2 marca 2011r. ubezpieczyciel zawiadomił poszkodowanych, iż wypłaci A. M. kwotę łączną 142.362,50 zł (135.000 zł + 3.762,50 zł koszty procesu + 3.600 zł koszty procesu) i J. M. kwotę 2.500 zł (v. pismo powoda k. 22-25).

Pismem, które wpłynęło do ubezpieczyciela w dniu 21 stycznia 2011r., A. A. poprosił o rozłożenie zapłaty odszkodowania na raty z uwagi na swoją sytuację majątkową i rodzinną (v. pismo pozwanego k. 16).

Ubezpieczyciel wezwał A. A. do zwrotu do dnia 7 kwietnia 2011r. kwoty 203.547,76 zł, wypłaconej poszkodowanej, A. M. i kwoty 3.900 zł, wypłaconej poszkodowanemu, J. M.. Wskazał, iż był on sprawcą tego wypadku i w chwili czynu znajdował się w stanie po użyciu alkoholu. Podał, iż uwzględnił 100 zł, jakie wpłacił dobrowolnie. Powyższe pismo pozwany otrzymał w dniu 14 marca 2011r. (v. pismo powoda z dnia 7 marca 2011r. k. 20- 2, potwierdzenie odbioru pisma k. 20 v.).

Pismem z dnia 7 lipca 2011r. ubezpieczyciel nie wyraził zgody na rozłożenie na raty należności, zobowiązał do złożenia szeregu dokumentów odnośnie sytuacji finansowej i rodzinnej, by podjąć ostateczną decyzję w zakresie rozłożenia na raty (v. pismo powoda k. 15).

Uchwałami z dnia 18 października 2012r. (...) S.A. i Towarzystwo (...) S.A. połączyły się pod firmą Towarzystwo (...) S.A. i Towarzystwo (...) S.A. w W. (v. odpis z rejestru przedsiębiorstw k. 9-15).

Do dzisiaj u A. M. powracają bóle stopy, puchnie jej stopa, boli ja kręgosłup, głowa, bóle powracają na zmianę pogody oraz gdy dużo chodzi. W skali miesiąca bóle pojawiają się kilkanaście razy, bierze leki przeciwbólowe, przepisywane przez lekarza (ketanol) i bez recepty. Na skutek wypadku pojawiły się u niej lęki, bała się wychodzić z domu, jeździć samochodem, do dzisiaj pozostał w niej lęk przed jazdą samochodem, z domu zaczęła wychodzić bez lęku po 2 latach od wypadku. Po wypadku czuła się źle, bała się, czy z tego wyjdzie, bo cała była „poszyta”, obawiała się, że będzie na stałe wymagała czyjejs pomocy, że nie będzie zdrowa. W dacie wypadku nie pracowała zawodowo, zajmowała się domem i wychowaniem dziecka, obecnie nadal nie pracuje zawodowo (v. zeznania świadka, A. M. protokół rozprawy k. 176 czas nagrania od 00:21:20 do 00:28:39, od 00:32:15 do 00:33:09, zeznania D. M. protokół rozprawy k. 179 czas nagrania od 00:57:53 do 01:06:36).

W dacie wypadku J. M. miał 3 lata. Przez dwa miesiące po wypadku był lękliwy, bał się zostawać sam, nie chciał rozmawiać o wypadku, nie chciał nigdzie wychodzić, mało rozmawiał, był zamknięty w sobie (v. zeznania świadka, A. M. protokół rozprawy k. 176 czas nagrania od 00:28:39 do 00:31:32, zeznania D. M. protokół rozprawy k. 177 czas nagrania od 00:42:57 do 00:44:53).

Na skutek wypadku A. M. doznała :

- złamania kości ramiennej lewej,
- złamania C2 w obrębie nasady i wyrostków poprzecznych obustronnie,
- podwichnięcia C 2-C3 z przemieszczeniem trzonu C2 ku przodowi,
- złamania żebra I po stronie prawej,
- złamania łopatki lewej bez przemieszczenia,
- złamania kości stopy lewej,
- śladowej odmy opłucnowej w szczycie płuca lewego,
- rany uda prawego,
- rany okolicy czołowej lewej ze złamaniem blaszki kostnej.

(v. opinie biegłych lekarzy: chirurga k. 263- 267, k. neurologa k. 269- 272, ginekologa k. 274- 277).

Rozległość obrażeń u A. M., , które obejmowały również klatkę piersiową, wskazuje że odma opłucnowa była skutkiem wypadku. Źródłem śladowej odmy opłucnej mogło być niewielkie uszkodzenie mięszu płuca lub opłucnej, które było poniżej rozdzielczości badań obrazowych wykonanej u poszkodowanej. Do powstania odmy opłucnej zamkniętej dochodzi zwykle na skutek jednokrotnego przedostania się powietrza do jamy opłucnej z zewnątrz przy niewielkim uszkodzeniu opłucnej, które może ulec samoistnemu uszczelnieniu (sklejeniu), bądź też z uszkodzonego mięszu płuca, nawet nieuchwytnego w badaniach radiologicznych (v. opinia biegłego, lekarza chirurga k.305-306).

Trwałymi uszkodzeniami są : złamanie C2 w obrębie nasady i wyrostków poprzecznych obustronnie, podwichnięcie C2-C3 z przemieszczeniem trzonu C2 ku przodowi, złamanie kości stopy lewej, blizny, pozostałe uszkodzenia mają charakter przemijający. Blizny powstałe wskutek ran uda prawego, jak i blizny pooperacyjne w okolicy stawu barkowego lewego i stopy lewej, przebarwione na sino- różowy kolor, a na udzie blizna pozaciągana, wytwarzająca dołkowate wgłębienia, pozostaną na stałe. Można spróbować skorygować blizny na udzie i barku, ale całkowitej

kosmetyki nie da się osiągnąć, blizny na grzbiecie stopy nie da się skorygować, gdyż nie będzie czym jej pokryć (v. opinia biegłego, lekarza ortopedy traumatologa k. 347- 352, opinia biegłego, lekarza chirurga k. 306).

Z punktu widzenia schorzeń z zakresu chirurgii A. M. doznała przemijającej (dwuletniej), całkowitej niezdolności do pracy, natomiast ze względów neurologicznych przez pierwszy rok doznała całkowitej, następnie trwałej częściowej niezdolności do pracy z powodu ograniczenia ruchomości w odcinku szyjnym kręgosłupa połączonego z zespołem korzeniowym szyjnym, co upośledza zdolność organizmu do wykonywania prac wymagających noszenia ciężkich przedmiotów, prac wymagających mobilności, obciążania ramion i kręgosłupa szyjnego, może wykonywać prace przy komputerze, prace księgowej, szwaczki, sekretarki. Z uwagi na uszkodzenia ortopedyczne A. M. była niezdolna całkowicie do pracy przez okres 6 miesięcy od daty wypadku; nie może wykonywać długotrwałej pracy, wymagającej pochylecia głowy do przodu, dźwigania ciężarów, wymagającej długotrwałego stania i chodzenia (v. opinie biegłych, lekarza chirurga k. 266, k. 305-306, lekarza neurologa k. 270-271, lekarza ortopedy traumatologa k. 351).

Na skutek wypadku A. M. nie doznała pęknięcia miednicy (v. opinia biegłego, lekarza ginekologa k. 274- 277).

W okresie, jaki minął od wypadku, stan zdrowia A. M. w zakresie obrażeń kręgosłupa szyjnego uległ stabilizacji i poprawie. W wyniku zabiegu operacyjnego z dnia 11 września 2009r., polegającego na stabilizacji płytką kręgów C2- C3-C4 i usunięciu dysku C2, zabezpieczeniu uległy struktury nerwowe w odcinku szyjnym kręgosłupa (rdzeń kręgowy i korzenie rdzeniowe). Uległa przy tym redukcji ruchomość kręgosłupa w tym odcinku. Dolegliwości bólowe początkowo znaczne, uległy stopniowemu złagodzeniu. Kręgosłup szyjny został zabezpieczony płytką i poszkodowana mogła być rehabilitowana. Niepewne natomiast są rokowania na przyszłość, ponieważ istnieje obecnie większa skłonność do powstawania zmian zwyrodnieniowych w tym odcinku kręgosłupa (v. opinia biegłego, lekarza neurologa k. 304).

A. A. nie wie, dlaczego uciekł z miejsca wypadku. Już po wypadku wielokrotnie chciał przeprosić A. M. za spowodowanie wypadku, poszkodowana nie chciała jednak z nim rozmawiać, nie zgodziła się także, by żona A. A. oddała dla niej krew w trakcie leczenia. A. A. pracuje jako spawacz, zarabia obecnie 1.450 zł miesięcznie, jest żonaty, ma dwoje dzieci na utrzymaniu, jego żona zarabia 1.200 zł miesięcznie, nie mają majątku, mieszkają u teściów (v. zeznania pozwanego, A. A. k. 119, wyjaśnienia pozwanego, A. A. protokół rozprawy k. 462 czas nagrania od 00:05:00 do 00:06:01).

Powyższy stan faktyczny ustalony został na podstawie zeznań pozwanego, A. A. (k. 119, k. 202), zeznań świadków: A. M. (protokół rozprawy k. 175-177 czas nagrania od 00:08:12 do 00:33:09), D. M. (protokół rozprawy k. 177 -179 czas nagrania od 00:33:09 do 01:06:36), dokumentów : wyroku Sądu Rejonowego w Gostyninie z dnia 25 lutego 2011r. (k. 448-449, k. 456- 459 akt sprawy II K 716/10), opinii biegłych (k. 104, k. 160 akt sprawy II K 716/10), dokumentacji Zespołu Ratownictwa Medycznego (k. 147 – 149 akt sprawy II K 716/10), dokumentacji leczenia A. M. (k. 24-25, k. 26-81 akt spraw I C 32/11 Sądu Okręgowego w Łodzi, k. 30-39, k. 53-74, k. 75-78, k. 79-81), dokumentacji leczenia J. M. (k.83-84 akt spraw I C 32/11 Sądu Okręgowego w Łodzi), rachunków za zakup paliwa do samochodu (k. 82-86), rachunków za zakup leków i materiałów medycznych (k. 87-90), pozwu (k. 2-15 akt sprawy SO w Łodzi I C 32/11), wezwania do zapłaty (k. 85-91 akt I C 32/11), opinii medycznych (k. 92 -96, k. 111-114 akt sprawy I C 32/11 SO w Łodzi, k. 50, k. 51), pisma ubezpieczyciela (k. 97-100, k. 115-116 akt I C 32/11, k. 49), odpowiedzi na pozew (k. 128 – 135 akt I C 32/11), ugody i postanowienia o umorzeniu postępowania (k. 157-160 akt I C 32/11), odpisu z rejestru przedsiębiorstw (k. 9-15), pisma pozwanego (k. 16), pism powoda (k. 15, k. 20- 21, k. 22-25, k. 27, k. 40, k. 100), potwierdzenia odbioru pisma (k. 20 v.), polisy ubezpieczenia oc (k. 48), a także na podstawie opinii biegłych lekarzy: chirurga, M. K. (k. 263- 267, k. 305-306), neurologa, P. S. (k. 269- 272, k. 304), ginekologa, A. K. (k. 274- 277), ortopedy traumatologa, W. K. (k. 347- 352).

Nie było podstaw, by kwestionować powyższe dowody. Zeznania pozwanego i świadków są logiczne i spójne, zaś dokumenty nie budziły wątpliwości sądu co do ich wiarygodności. Opinie biegłych sporządzone zostały w sposób rzetelny, wyczerpujący, oparty o analizę okoliczności zdarzenia.

Dowód z przesłuchania stron ograniczono do przesłuchania pozwanego, przyjmując, iż przedstawiciel ubezpieczyciela nie ma informacji co do przebiegu wypadku i jego skutków dla zdrowia i życia poszkodowanych.

Co do zastrzeżeń powoda do opinii biegłych, zawartych w piśmie z dnia 22 października 2015r. :

- biegły ginekolog stwierdził, iż po wypadku kości miednicy A. M. były bez zmian, nie doszło zatem do pęknięcia miednicy podczas wypadku; opinia w tym zakresie jest jednoznaczna i niecelowe było zatem dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii w tym zakresie,
- zasadne było wyjaśnienie kwestii złamań w obrębie kośćca, dlatego też dopuszczono dowód z opinii biegłego ortopedy.

Co do zastrzeżeń pozwanego do opinii biegłych, przedstawionych w piśmie z dnia 26 października 2015r. :

- zasadny okazał się zarzut odnośnie odmy opłucnej, stąd też zlecono biegłemu uzupełnienie opinii w tej części,
- zasadne było także zastrzeżenie co do braku oceny, czy na skutek upływu czasu doszło do zmiany stanu zdrowia poszkodowanej i jak zmiana ta wpływa na jej zdolności do pracy; w tym zakresie dopuszczono więc dowód z uzupełniającej opinii biegłego.

Sąd zważył, co następuje:

Ustawa z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych przewiduje w art. 11, iż zakładowi ubezpieczeń przysługuje prawo dochodzenia od ubezpieczonego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność, zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego odszkodowania, jeżeli szkoda została wyrządzona w stanie m.in. po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości.

W sprawie poza sporem jest okoliczność, iż powód jako ubezpieczyciel sprawcy wypadku z dnia 3 września 2009r. wypłacił poszkodowanym w tym wypadku zadośćuczynienie i odszkodowanie w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych; niesporny jest także fakt, iż A. A. był w dacie wypadku w stanie nietrzeźwości.

Ziściły się zatem przesłanki, uprawniające zakład ubezpieczeń do dochodzenia od pozwanego wypłaconych świadczeń.

Ponieważ należności te nie były przedmiotem badania przez sąd w sprawie I C 32/11, gdyż zakład ubezpieczeń i poszkodowani zawarli w początkowej fazie procesu ugodę, a w toku niniejszej sprawy A. A. kwestionował wysokość niektórych z tych świadczeń, należało ocenić, czy wypłacone przez powoda kwoty były adekwatne do odniesionych w przedmiotowym wypadku obrażeń ciała, do doznanego bólu i cierpienia oraz do poniesionej szkody majątkowej.

Art. 436 kc w zw. z art. 435 kc przewiduje, iż samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną komukolwiek przez ruch pojazdu, chyba że szkoda wystąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. W razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (art. 445 kc w zw. z art. 444 kc), zaś naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty (art. 444 § 1 kc).

Niewątpliwie jest, iż w skutek przedmiotowego wypadku A. M. doznała poważnych uszkodzeń ciała; złamania kości ramiennej lewej, złamania C2 w obrębie nasady i wyrostków poprzecznych obustronnie, podwichnięcia C2-C3 z przemieszczeniem trzonu C2 ku przodowi, złamania żebra I po stronie prawej, złamania łopatki lewej bez przemieszczenia, złamania kości stopy lewej, śladowej odmy opłucnowej w szczycie płuca lewego, rany uda prawego, rany okolicy czołowej lewej ze złamaniem blaszki kostnej. Część z nich ma charakter trwałe : złamanie C2 w obrębie nasady i wyrostków poprzecznych obustronnie, podwichnięcie C2-C3 z przemieszczeniem trzonu C2 ku przodowi,

złamanie kości stopy lewej; pozostałe uszkodzenia są przemijające. Blizny powstałe wskutek ran uda prawego i blizny pooperacyjne w okolicy stawu barkowego lewego i stopy lewej pozostaną na stałe. Zatem poszkodowana nie powróci już do takiego stanu zdrowia, jak przed wypadkiem. Stan jej kręgosłupa uległ stabilizacji i poprawie, jednak rokowania na przyszłość są niepewne, gdyż istnieje obecnie większa skłonność do powstawania zmian zwyrodnieniowych w tym odcinku kręgosłupa.

A. M. przebywała w szpitalach przez miesiąc, później przez kolejne cztery miesiące jeździła na leczenie do przychodni, przeszła kilka zabiegów operacyjnych, zabieg wycinania martwych tkanek, czyszczenia rany, istniała obawa amputacji uszkodzonej kończyny dolnej. Odzyskała przytomność dopiero kilka dni po wypadku, przez długi czas czuła ból w nodze, w ręce, przez pierwsze dwa tygodnie pobytu w szpitalu w K. nie mogła wstawać z łóżka, potem poruszała się na wózku inwalidzkim. Po opuszczeniu szpitala musiała – zgodnie z zaleceniem lekarza- prowadzić fotelowy tryb życia, poruszać się o kulach, nadal przyjmować leki. Przez kilka miesięcy była osobą niesamodzielną; wymagała pomocy osoby trzeciej w zakresie robienia zastrzyków przeciwzakrzepowych, zmiany opatrunków, ubierania się, umycie, wyjścia do łazienki, przygotowania posiłków.

Wypadek zmienił jej życie w zakresie możliwości pracy zawodowej; z punktu widzenia schorzeń z zakresu chirurgii A. M. doznała przemijającej (dwuletniej), całkowitej niezdolności do pracy, natomiast ze względów neurologicznych przez pierwszy rok doznała całkowitej, następnie trwałej częściowej niezdolności do pracy z powodu ograniczenia ruchomości w odcinku szyjnym kręgosłupa połączonego z zespołem korzeniowym szyjnym, co upośledza zdolność organizmu do wykonywania prac wymagających noszenia ciężkich przedmiotów, prac wymagających mobilności, obciążania ramion i kręgosłupa szyjnego, może wykonywać prace przy komputerze, prace księgowej, szwaczki, sekretarki. Z uwagi na uszkodzenia ortopedyczne nie może wykonywać długotrwałej pracy, wymagającej pochylecia głowy do przodu, dźwigania ciężarów, wymagającej długotrwałego stania i chodzenia.

Nadal u A. M. powracają bóle stopy, puchnie jej stopa, boli ją kręgosłup, głowa, jest zmuszona przyjmować leki przeciwbólowe, pojawiły się u niej lęki, bała się wychodzić z domu, jeździć samochodem, nadal pozostał w niej lęk przed jazdą samochodem, z domu zaczęła wychodzić bez lęku po 2 latach od wypadku. Po wypadku bała się, czy będzie w przyszłości zdrowa, obawiała się, że będzie na stałe wymagała czyjejś pomocy.

Wszystkie powyższe okoliczności świadczą tym, że wypadek wywołał u poszkodowanej ból i cierpienie, spowodował poważne zmiany w jej życiu, dlatego też kwota zadośćuczynienia powinna być odpowiednia, by zrekompensować jej doznaną krzywdę. W ocenie Sądu taką adekwatną kwotą jest kwota 150.000 zł. Suma ta uwzględnia wszystkie wskazane wyżej okoliczności i pozwoli złagodzić skutki, jakie dla zdrowia i życia A. M. wywołał wypadek drogowy, ułatwi jej z pewnością pokonywanie problemów nowej sytuacji życiowej.

W pozostałej części powództwo w zakresie zwrotu kwoty zadośćuczynienia dla A. M. oddalono, jako wygórowane.

Odnosnie zadośćuczynienia dla J. M. określić trzeba, iż wypadek nie spowodował u niego żadnych trwałych uszkodzeń, a jedynie powierzchowne obrażenia ciała, narzekał na ból brzucha i nogi. W szpitalu przebywał przez 6 dni, zastosowano zachowawczo leki, przeprowadzono szereg badań, wypisano go do domu w stanie ogólnym dobrym. Przez dwa miesiące po wypadku chłopiec był lękliwy, bał się zostawać sam, nie chciał rozmawiać o wypadku, nie chciał nigdzie wychodzić, mało rozmawiał, był zamknięty w sobie.

Z powyższych względów uznano, iż kwota 4.000 zł zadośćuczynienia nie była wygórowana.

Odnosnie odszkodowania, wypłaconego poszkodowanej, zważyć należy, iż wbrew twierdzeniom powoda, nie wypłacił on A. M. kwot w wysokości, wskazanej w zestawieniu z dnia 10 kwietnia 2014r. (k. 124). Jak wynika z dokumentów, wypłacił on następujące świadczenia :

- 1.200 zł z tytułu opieki osób trzecich, za okres 2.10.2009r.- 30.11.2009r., licząc po 4 godziny dziennie, po 5 zł za godzinę,

- 250,79 zł za materiały medyczne, tj. 25,79 zł + 200 zł + 25 zł,
- 719 zł za dojazdy- za 2.640 km, licząc zużycie paliwa 6,5 l na 100 km, po 4,19 zł za litr,
- 600 zł z tytułu dodatkowej opieki osób trzecich za okres od 2.10.2009r.- 30.11.2009r., za 2 godziny dziennie, po 5 zł za godzinę,
- 600 zł z tytułu opieki osób trzecich w okresie grudzień 2009- styczeń 2010, po 2 godziny dziennie , po 5 zł za godzinę,
- 177,97 zł, z tym, że nie wskazał, czego dotyczy ta kwota.

Łącznie powód wypłacił więc 3.547,76 zł, nie zaś 4.747,76 zł. Przy czym, nie ma informacji, za co powód przyznał poszkodowanej kwotę 177,97 zł; sąd nie był zatem w stanie ocenić, czy odszkodowanie w tym zakresie jest uzasadnione okolicznościami sprawy i w związku z tym, nie uwzględnił tej kwoty w ramach zasądzonego odszkodowania.

Dlatego też zasądzono zwrot odszkodowania w wysokości 3.369,79 zł (1.200 zł za opiekę osób trzecich + 250,79 zł za materiały medyczne + 719 zł za dojazdy + 600 zł za opiekę osób trzecich + 600 zł za opiekę osób trzecich). W pozostałej części powództwo co do odszkodowania oddalono, uznając, iż powód nie wykazał, że poniósł większą kwotę z tego tytułu oraz że większa kwota odszkodowania była uzasadniona.

Jak wynika z powyższych rozważań, łącznie powodowi należy się od pozwanego 157.369,79 zł (150.000 zł zadośćuczynienia dla A. M. + 4.000 zł zadośćuczynienie dla J. M. + 3.369,79 zł odszkodowanie dla A. M.). Ponieważ pozwany zapłacił 1.300 zł przed wniesieniem pozwu w tej sprawie, pozostała do zapłaty kwota 156.069,79 zł.

Nie uwzględniono wniosku pozwanego o rozłożenie należności na raty. Art. 320 kpc wskazuje, że w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Przepis podkreśla, iż dotyczy to jedynie szczególnych wypadków. Przyjmuje się powszechnie, że takimi szczególnymi wypadkami są sytuacje, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny, czy zdrowotny dłużnika, spełnienie przez niego świadczenia byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione i narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody; rozłożenie należności na raty ma na celu umożliwienie dłużnikowi wykonanie wyroku w sposób dobrowolny.

W ocenie sądu okoliczności rozpoznawanej sprawy nie uzasadniają rozłożenia świadczenia na raty. A. A. zarabia najniższe wynagrodzenie za pracę, ok. 1.400 zł miesięcznie, ma na utrzymaniu dwoje dzieci, jego żona również zarabia niewielkie kwoty. Sytuacja majątkowa i rodzinna pozwanego nie daje zatem pewności, że będzie on w stanie spłacać należności w ratach po 500 zł miesięcznie. Ponadto, zauważyć należy, że rozłożenie należności na raty w powyższej kwocie, spowoduje, że jej płatność będzie trwać 26 lat. Tak długi okres spłaty narusza niewątpliwie uzasadniony interes wierzyciela. Podkreślenia także wymaga okoliczność, że zasądzona należność wynika z czynu niedozwolonego, jakim było spowodowanie przez pozwanego wypadku drogowego pod wpływem alkoholu i ucieczka z miejsca zdarzenia, nieudzielenie pomocy poszkodowanym, w tym 3 letniemu dziecku. Takie zachowanie pozwanego zasługuje na szczególne potępienie i nie pozwala zastosować wobec niego dobrodziejstwa rozłożenia należności na raty.

Rygor natychmiastowej wykonalności nadano wyrokowi do kwoty 40.000 zł, gdyż pozwany uznał powództwo w takiej kwocie (art. 333 § 1 pkt 2 kpc).

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 455 kc w zw. z art. 481 kc. Pismem z dnia 7 marca 2011r. powód wezwał A. A. do zwrotu do dnia 7 kwietnia 2011r. kwoty 203.547,76 zł, wypłaconej poszkodowanej, A. M. i kwoty 3.900 zł, wypłaconej poszkodowanemu, J. M., łącznie kwoty dochodzonej pozwem. Powyższe pismo pozwany otrzymał w dniu 14 marca 2011r. Zatem powód, wzywając sprawcę szkody do zwrotu wypłaconej kwoty, wskazał termin zapłaty, tj. do 7 kwietnia 2011r. Stąd też odsetki należne są dnia następnego, skoro pozwany nie uiścił świadczeń we wskazanej dacie.

Koszty procesu rozdzielono stosownie do wyniku procesu. Powód żądał kwoty 207.447,76 zł, uwzględniono jego powództwo w wysokości 156.069,79 zł, wygrał zatem w 75%, pozwany zaś w 25%. W takiej proporcji rozliczono koszty procesu.

Powód poniósł następujące koszty : 10.373 zł (opłata od pozwu) + 7.200 zł (wynagrodzenie peł.) + 17 zł (opłata skarbową od pełnomocnictwa), łącznie 17.590 zł, pozwany : 7.200 zł (wynagrodzenie peł.) + 17 zł (opłata od substytucji), łącznie 7217 zł. Stąd też należne powodowi koszty to kwota 13.192 zł (17.590 zł x 75%), a pozwanemu kwota 1.804 zł (7217 zł x 25%). Różnica na rzecz powoda wynosi = 11.388 zł (13.192 zł - 1.804 zł).

Wydatki Skarbu Państwa, związane z opiniami biegłych, wyniosły 6.622,29 zł [4.516,36 zł (k. 283) + 486,82 zł (k. 313) + 1.619,11 zł (k. 439)]. Obciążono nimi obie strony stosownie do wyniku procesu: powoda kwotą 1.655,57 zł (6.622,29 zł x 25%), pozwanego kwotą 4.966,717 zł (6.622,29 zł x 75%).